

Klidníme vášně, mířím do Betléma

„Chci přesunout rektorát školy z Dejvic do historického centra Prahy,“ říká **Vojtěch Petráček**, rektor Českého vysokého učení technického (ČVUT), jenž veřejnosti stále vysvětluje, proč nedávno odvolal šéfa kyberústavu CIIRC Vladimíra Maříka.

**PETR KAMBERSKÝ
MARTIN RYCHLÍK**

LN Pane rektore, jak bylo za dob, kdy jste působil jako vědec fyzik v Heidelbergu?

Krásně! Pět let krásně. Tam jsem prošel všechno možné. Byl jsem ve skupině těžkoiontové fyziky, předtím jsem byl ve Fyzikálním ústavu Akademie věd ČR.

Ale v podstatě jsem byl v evropském středisku jaderného výzkumu CERN – v německém Heidelbergu jsem byl zaměstnán, ale seděli jsme ve švýcarském centru CERN. To byl výborný mezinárodní tým a skvělá zkušenost. Pracovali jsme nejdříve na detektorech, pak na analýze dat, pak na vedení týmu...

LN Je něco, co byste z tak renomované univerzity rád přinesl na ČVUT?

Mnoho. Mnoho věcí, samozřejmě. Systém řízení, zejména ústavů. Já jsem tam byl na fyzikálním ústavu a tam, jak je v Německu čas-to-zvykem, je struktura založená na silných profesorech. Ti mezi sebou měli logicky také různá napětí, ale vždy byli schopní navenek vystupovat tak, aby pro ústav společně pracovali. Dokonce se střídali ve vedení, každý rok jeden, takže měli „rotujícího“ šéfa, který dělal tu složitou papírovou práci. Je to systém, který se mi velmi líbí.

LN A přenesete něco z toho sem do Prahy a Kladna?

Je to jedna z možností, jedna z alternativ toho, o čem diskutujeme.

LN Teď už aktuálně. Co se u vás ve škole vlastně děje? ČVUT se nyní dost propírá v médiích.

Na škole se děje spousta dobrých věcí. Jednak se výrazně srovnala, symetrizovala situace mezi fakultami a ústavu, udělali jsme metodiku financování z rozvoje financí, aby ti, kdo začínají, se mohli rozvíjet, udělali jsme odpočet odvodů pro centrum, takže ti, kdo mají OP VVV...

LN Pardon, pardon. Běžný čtenář netuší, že je či byla nějaká asymetrie mezi fakultami a ústavu, a už vůbec netuší, co je zkratka OP VVV.

Dobrá. Podařilo se rozběhnout několik velkých pilířů. Projekty pro letecký průmysl, máme tu Centrum umělé inteligence (AIC) profesora Michala Pěchoučka, Český institut informatiky, robotiky a kybernetiky (CIIRC) také běží, to je také jeden z klíčových pilířů, dále je tu centrum *carbon-capture* energetiky, takový menší projekt na strojní fakultě...

A co se tedy povedlo mně, je získat šestisetmilionový projekt z fondů EU na podporu přírodních věd napříč šesti fakultami ČVUT. Takže vlastně vzniká něco, jako je Wignerův institut v Budapešti – a excelentní část přírodních věd napříč našimi fakultami bude teď integrována.

LN Ve svém prohlášení, které jste před pár týdny vydal, píšete o tom, že vážné spolupráce fakult s jedním z ústavů, právě se zmíněným pilířem – tedy s ústavem CIIRC. V čem?

Ona nevážné spolupráce; vážné to, jak se o tom hovoří anebo jak se to prezentuje.

LN Po odvysílání sporného televizního dokumentu v České tele-

vizi, na což upozornily LN, jste odvolal šéfa CIIRC profesora Vladimíra Maříka; zaměstnanci tohoto ústavu demonstrují na jeho podporu, k věci se vyjadřuje i sám premiér, řeší to správní rada školy... Co se tu děje?

Já bych řekl, že to jsou otázky velmi detailního charakteru, které by se měly a musí vyřešit uvnitř školy. To, že se dostaly do toho rámce, kde se dnes řeší, vůbec není dobře.

LN Nemáte dojem, že když jste v předvečer odvysílání podle vás jednostranného filmu poslal Maříkovi e-mail „zastavte vysílání“, že jste k dění i sám dost přispěl? Proč jste si to neřekli „na čtyři oči“? Muselo vám být jasné, že se takový výbušný e-mail dostane ven, ne?

Upřímně řečeno: co by dělal jakýkoli ředitel jakékoli instituce nebo firmy, kdyby zjistil, že se někde má vysílat nepravdivá informace? Musí přece nějak reagovat.

LN To my nerozporujeme. Jen se ptáme, proč jste si to nevyříkali sami.

To, že se onen e-mail, psaný mnou panu profesoru Maříkovi, dostal ven, opravdu není moje chyba. Tam přece měla přijít stejná odpověď, e-mail od něj mně, nikoli zveřejnění. Nemůžete mi vyčítat indiskreci, když se jí dopustil někdo jiný!

LN Ale musel jste tušit, že pan profesor Mařík, takový protřelý hráč vědní politiky, to po předchozích sporech použije proti vám, když pohrozíte „cenzurou“ a trestem...

A to je právě to, co já už nechci komentovat.

LN Proč?

My jsme seděli s profesorem Maříkem u pana ministra Roberta Plagy (ANO), ještě s náměstkem Pavlem Dolečkem. Seděli jsme tam dvě hodiny a všechny důvody jsme důkladně probírali.

Po této diskusi už připravujeme různé návrhy řešení. Od té doby jsme se několikrát sešli i s panem Maříkem, máme velmi věcná a korektní jednání. V žádném případě není řešením pokračování pana Maříka v čele institutu, ale existuje několik jiných myslím velmi ctihodných řešení, na kterých společně pracujeme.

LN Jak jste se cítil ve chvíli, když designovaný premiér Andrej Babiš (ANO) napíše na Facebook, že pan Mařík je „informatické eso“ a že jej máte vrátit na ředitelské místo?

Byl jsem poněkud překvapen, co tím pan premiér říká ve vztahu k autonomii vysoké školy. Každopádně se mě nezepal na můj názor, nezajímal se, co a proč jsem udělal. A také mi bylo líto, že pan premiér nemá přesné informace: informatické eso je třeba profesor Jiří Matas z elektrofakulty, má Hirschův index 46 a šestnáct tisíc citací. Pan profesor Mařík má H-index 16, 1050 citací. Tím nechci nijak snižovat dovednosti pana Maříka, je to dobrý vědec, ale pan premiér se asi neinformoval, co znamená vědecké eso.

Třeba já mám H-index 61 a dvacet tisíc citací. Ovšem jsem ja-

Pár měsíců v úřadu. „Největším neštěstím jsou ‚gentlemanské dohody‘, které pak každá strana chápe jinak,“ říká rektor ČVUT Vojtěch Petráček. V budově ústavu CIIRC, kde nyní sídlí i rektorát školy, je od února. FOTO MAFRA - TOMÁŠ KRIST

derný fyzik, nikoli informatik, to nejde úplně přesně srovnávat.

LN Jak se dá utišit ta dlouhodobá neváživost? Fakulta elektrotechnická (FEL) byla dvakrát „vycucána“ – nejdříve vznikem Fakulty informatiky (FIT) a pak vznikem ústavu CIIRC, kdy pokaždé odešlo množství lidí. Lidé na mateřském FEL asi mají pocit, že přicházejí o studenty, skvělé doktorandy, profesory, peníze i vliv...

Já bych tomu neřikal neváživost. Říkal bych tomu historicky vzniklá „složitá situace“.

Jedna z věcí, proč jsem kandidoval na rektora, byl fakt, že jsem už podobný problém utišoval mezi Fakultou jadernou a fyzikálně inženýrskou (FJFI) a Ústavem technické experimentální fyziky (ÚTEF). Tam také bylo velké napětí, ale vidíte – lze to řešit.

LN Jak?

Tak, že všichni pracují s tvrdými daty, ocení jeden druhého, ocení, co kdo umí, a udělá se společná metrika – systém měření výkonu.

LN Trochu si nejsme jisti, zda čtenář přesně ví, jaký je rozdíl mezi univerzitním ústavem a fakultou téže školy a v čem vlastně tkívá problém a ten spor...

Fakulty ze zákona převážně učí a bádají. Když vzniknou ústavy, převážně bádají na konkrétním oboru, tady třeba mluvíme o ústavu informatiky, robotiky a kybernetiky. Specialisté z ústavů se obvykle i podílejí na výuce, ale spíše už doktorského studia.

LN Ale když člověk zajde do sousední budovy, na FEL, slyší: „My makáme, učíme stovky studentů, a tady si pak někdo vyzobe jen ty nejlepší doktorandy a vědce a má velké peníze z výzkumu...“ Co byste jim na to jako rektor ČVUT řekl?

Základní podmínkou je jasné definovat vztahy a povinnosti.

Největším neštěstím jsou „gentlemanské dohody“, které pak každá strana chápe jinak. Takže my jasné definujeme, kdo je za co odpovědný, kde bude jaké školicí pracoviště...

LN Dobře. Vy jste opakovaně

Kybercentrum s napětím. Koncem května odvysílala Česká televize časosběrný film Zory Cejnkové, který se věnoval zrodu Českého institutu informatiky, robotiky a kybernetiky (CIIRC), jehož ambicí je stát se mezinárodně špičkovým IT pracovištěm.

Vznik centra CIIRC už léta provázejí neshody uvnitř polytechniky, zda takový nefakultní ústav mít, či nemít – a jak jej financovat. Ředitel ústavu Vladimír Mařík byl záhy po odvysílání filmu odvolán, což zjišťilo vášně, byt rektor tvrdí, že o film zas tak nešlo. V části budovy dnes sídlí rektorát, který se tam nedávno stěhoval z „hostování“ na půdě VŠCHT. Posune se zase jínam? FOTO MAFRA - PETR TOPIČ

Vojtěch Petráček

- Od letošního února je **rektorem Českého vysokého učení technického** (ČVUT), které má osm fakult a šest ústavů.
- V letech 2010–15 již zastával **post prorektora pro výzkum**.
- V roce 2007 se na ČVUT habilitoval: **je docentem fyziky**.
- Působil v Ústavu jaderné fyziky Akademie věd (1995 až 1999) nebo v Heidelbergu (1999 až 2004).
- Pracoval i na experimentech v ženevském **centru CERN**.
- Na jaderné fakultě ČVUT učí částicovou fyziku a podílí se také na vývoji hi-tech zařízení.
- Je **spoluauctorem 270 studií**.

prohlásil, že jste Maříka neodvolal kvůli filmu. Ale proč jste ho odvolal? Zkuste nám to prosím říct ve třech větách.

Já jsem to říkal u pana ministra; všechno jsem to pečlivě vysvětlil, ale nechci to řešit v médiích pro pět milionů lidí.

LN To nám dost fandíte, čtou nás tak statisíce lidí... Co jsme slyšeli, řada lidí kritizovala jednoho z pořizovatelů filmu, firmu Certicon, druhým byl CIIRC. Jak byl film placen?

Přesně model financování neznám. Jistý podíl na placení měla firma, kterou jste jmenoval a jež patří profesoru Maříkovi, jistý podíl byl z našich, tedy veřejných peněz z ČVUT. Každopádně není pravda, že by ten film natočila veřejnoprávní Česká televize.

LN To je pravda. Vy znáte cenu, za niž dokument vznikl, případně za kolik jej Česká televize zakoupila? Protože nám to televize odmítla sdělit.

Ne. Tu cenu zná pan profesor Mařík.

LN Poslední otázka ke kauze CIIRC. V dokumentu profesor Mařík říká, že na CIIRC nedostal od ČVUT „ani korunu“, vy hovoříte o 438 milionech. Ten rozpor jste si už vyjasnili?

On to tam říkal obecně, o financích, to je úplná nepravda. Pak interně dodával, že šlo o takzvané provozní financování, ale to také není pravda, protože i ve výúčtování jsou rozdělené částky na investiční a neinvestiční položky a ani na jedné položce není nula. A to říkám velmi zdrženlivě, pokaždé jde o miliony.

LN Budete požadovat omluvu?

My se snažíme najít řešení, myslet dopředu.

LN V březnu LN odhalily, že exděkanka stavební fakulty Ale-na Kohoutková si za rok 2017 vydělala 5,5 milionu korun včetně odměn. Vy jste si pak nechal udělat analýzu příjmů... Čím to, že pět nejlépe placených pracovníků ČVUT pochází právě ze stavební fakulty?

To je dobrá otázka... Řeknu vám, co se děje. Zadal jsem navíc audit na přiměřenost a ještě přišla veřejnoprávní kontrola na využití veřejných prostředků, dotací a příspěvků. Jakkmile bude souběh těchto tří výstupů hotový, myslím, že to celé uzavřeme jasným prohlášením.

Moje vlastní analýza je hotová, ale čekáme ještě na ty další dvě.

LN A my se vrátíme k té otázce: čím to, že pět nejlépe placených lidí jsou stavaři?

To jsou věci na úrovni interpretace toho, jak to v jednotlivých prostředích této společnosti funguje, jednotlivé fakulty žijí v různých prostředích – ale to jsou samozřejmě jenom hypotézy. Jisté je jedno: nějak to zregulujeme.

LN Jak?

Máme návrhy řešení, je tam asi šest opatření.

LN Jak vysvětlíte lidem, že profesorka ČVUT má vyšší příjem než britská premiérka?

V této zemi je spousta institucí, třeba akademických, kde jsou vysoké příjmy...

LN To se nezlobte, zhruba vím, jaké jsou třeba příjmy v Ústavu organické chemie a biochemie AV, někdejšími pracovišti Antonína Holého. Ten ústav měl miliardové příjmy z licencí, a přesto tam mají vědci řádově nižší platy než tito stavaři z ČVUT.

Já mluvím třeba o jiných sektorech, které se zabývají stavebnictvím. Ale čekáme na výrok auditora, aby řekl, co je přiměřené při místním rozložení zdrojů.

LN Pardon, ale každý normální člověk si řekne: „Takže tihle chytráci sedí v budovách, které jsme postavili z veřejných peněz, mají počítače a programy z veřejných peněz, platy z veřejných peněz, a oni si tam dělají za naše peníze byznys, za který jim firmy luxusně platí? Proč mám tohle dotovat být jen jedinou korunou? Ať si paní děkan-ka vydělá 50 milionů, ale ve své firmě. Proč se na ni mají skládat pokladní z Alberta?“

To je přesně interpretace, která běžnému člověku vytane na mysli.

LN A je špatná nebo snad nepravdivá?

Každý člověk může mít svůj názor. Já mám také svůj názor. Ale mám-li dát nějaký zásadní výrok jakožto rektor, musím vycházet z jasných dat a faktů. A nebojte se, že bychom mlčeli, ten výrok přijde – i veřejně.

LN Prima. Je pravda, že se snažíte o přesun rektorátu ČVUT z Dejvic do centra města?

Ano.

LN A jak jste s tím daleko?

Chtěli bychom se přesunout do Betlémského paláce na Starém Městě pražském. Abychom měli centrum, jaké má třeba Univerzita Karlova. Naše nejstarší budova, naše aula, krásný prostor. My jsme rozmístění po celé Praze a Betlémský palác je vlastně uprostřed. Jde nám samozřejmě i o symbolickou rovinu. Jsme třetí nejstarší univerzitou v zemi a chceme mít palác, který to nějakým způsobem ztělesňuje.

LN Kdy to bude?

Jestli všechno hladce poběží, mohli bychom se do konce roku 2018 stěhovat. A já se budu moci dívat na svatého Jiljí a budu si moci otevřít i okno (*narážka na pevná okna v centru CIIRC, kde nyní sídlí rektorát, přičemž budovu zakrývá zamčená umělá hmota – pozn. red.*).

LN Děkani i senát s tím souhlasí? A bude tam dost místa?

Napříč univerzitou panuje shoda – je to krok k tomu, abychom měli centrum v historickém centru, jako má třeba Karlovka své Karolinum. My budeme mít Betlemium. (*smích*) Ten palác je obrovský: má čtyři patra, která jsme dosud pronajímali. A do jednoho z nich by se teď měl přesunout rektorát ČVUT.

LN A co bude zde, v devátém patře v budově CIIRC?

Určitě tady část rektorátu zůstane. Zatím ještě není jasné jaká, to rozhodneme až nad konkrétním projektem. Předpokládám, že po stěhování tu bude prostor pro další excelentní týmy, jež na univerzitě vznikají. Aby ten nový dům byl zaplněný opravdu excelencí.

LN Konkrétně?

Jak jsem vám říkal již na začátku: nové projekty, ať už tedy informatické, nebo přírodovědné týmy, anebo i týmy v obranném výzkumu, které nám na ČVUT rostou a rozvíjejí se.

